

Sygn. akt I C 637/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSR Aleksandra Konkel

Protokolant: Judyta Pukownik

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko T. Z.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od J. J. na rzecz T. Z. kwotę 4.517 zł (cztery tysiące pięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 637/16

UZASADNIENIE

Powód J. J. z pozwu wniesionym do (...), skierowanym przeciwko T. Z. domagał się zasądzenia kwoty 70.000 zł wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż domaga się zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych przez pozwanego, wyznaczonego dla powoda jako pełnomocnik z urzędu w sprawie wniesienia skargi kasacyjnej i o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku w sprawie o sygn. akt I ACa 698/11 Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Powód twierdził, że po wyznaczeniu pozwanego jego pełnomocnikiem, zwrócił się do niego z prośbą o spotkanie lecz pozwany prośby tej nie spełnił, natomiast w dniu 5 marca 2013 r. wydał opinię prawną o braku podstaw do wniesienia skarg. Zdaniem powoda, pozwany naruszył zasady etyki zawodowej i powszechnie obowiązujące przepisy prawa oraz naruszył dobra osobiste powoda okazując mu brak szacunku.

W odpowiedzi na pozew pozwany podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej (...) oraz wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, że twierdzenia powoda o braku spotkania się z nim w Areszcie Śledczym w W. są w sposób oczywisty bezpodstawne, ponieważ pozwany, mimo braku takiego obowiązku, spotkał się i rozmawiał z powodem w dniu 5 marca 2013 r. Zdaniem pozwanego nie doszło również do naruszenia dóbr osobistych powoda poprzez okazanie mu przez pełnomocnika (pозwanego) braku szacunku.

Postanowieniem z dnia 18 września 2015r. (...) stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk – Północ w Gdańsku.

J. J. zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem, domagając się jego uchylecia.

W odpowiedzi na zażalenie, pozwany domagał się jego oddalenia i zasądzenia na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2016r. (...) oddalił zażalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2011r. wydanym w sprawie I ACa 698/11 zakończonej prawomocnym wyrokiem, Sąd Apelacyjny w Gdańsku zwolnił J. J. od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym i ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem z dnia 27 października 2011r. wydanym w sprawie I ACa 698/11 zakończonej prawomocnym wyrokiem, Sąd Apelacyjny w Gdańsku zwolnił J. J. od kosztów sądowych i ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu w postępowaniu zażaleniowym oraz w postępowaniu ze skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 lipca 2011 r., sygn. akt I ACa 698/11.

Pełnomocnikiem z urzędu dla J. J. w tych sprawach wyznaczony został radca prawny T. Z..

/okoliczność bezsporna, nadto dowód: postanowienie z dnia 24.08.2011r., k.178 akt I ACa 698/11; postanowienie z dnia 27.10.2011 r., 218 akt I ACa 698/11, pismo dziekana (...) w G. – k. 364/

W dniu 5 marca 2013 r. r.pr. T. Z. jako pełnomocnik J. J. ustanowiony z urzędu spotkał się na terenie Aresztu Śledczego w W. z powodem J. J. celem przeprowadzenia czynności urzędowych.

/dowód: zaświadczenie dyrektora (...) w W., k. 45/

Pismem z dnia 5 marca 2013 r. r.pr. T. Z. poinformował powoda, że nie znalazł podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 lipca 2011 r. (sygn. akt I ACa 698/11, jak również nie znalazł podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem tegoż wyroku i przesłał w załączeniu do tego pisma odpowiednie opinie w tym przedmiocie. Jednocześnie pozwany poinformował powoda, że z zachowaniem terminu ustawowego złożył zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punkcie II wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 lipca 2011 r.

/okoliczności bezsporne, nadto dowody: pismo z dnia 5 marca 2013 r. – k. 44, zażalenie na postanowienie o kosztach procesu, k. 370 – 373 akt sprawy I ACa 698/11; pisma pełnomocnika powoda z dnia 5 marca 2013 r., k. 374 – 377 akt sprawy I ACa 698/11/

Postanowieniem z dnia 22 marca 2013r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Gdańsku na rzecz radcy prawnego T. Z. kwotę 2.700 zł powiększoną o VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, polegającej na sporządzeniu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 lipca 2011r. w sprawie I ACa 698/11 oraz kwotę 72,04 zł tytułem zwrotu wydatków a także kwotę 2.700 zł powiększoną o VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, polegającej na sporządzeniu opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem wskazanego wyroku.

/dowód: postanowienie, k.383-383v akt sprawy I ACa 698/11/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był w przeważającej części bezsporny. Pozwany zakwestionował jedynie twierdzenie powoda, jakoby nie doszło do spotkania pomiędzy nimi w Areszcie Śledczym w W.. Pozwany złożył do akt sprawy dokumenty, których prawdziwości i autentyczności strona powodowa nie zakwestionowała, a Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im waloru wiarygodności i mocy dowodowej. Z tych względów oparł na nich ustalenia w zakresie stanu faktycznego sprawy. Podstawę tychże ustaleń stanowiły dokumenty urzędowe w postaci orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Gdańsku zgromadzone w aktach sprawy I ACa 698/11.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

J. J. dochodził w niniejszym postępowaniu zadośćuczynienia za naruszenie przez pozwanego jego dóbr osobistych, co miało wyrażać się w braku kontaktu z powodem przed wydaniem opinii o niecelowości wniesienia skarg, przez co miał okazać brak szacunku względem osoby powoda a w konsekwencji naruszyć jego dobra osobiste .

Zgodnie z art. 448 kc, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W doktrynie utrwalony jest pogląd, że art. 448 kc obejmuje naruszenie każdego dobra osobistego w rozumieniu art. 23 kc, jest więc przepisem szczególnym, uzupełniającym regułę ogólną, wyrażoną w art. 24 kc. Nie budzi też wątpliwości, że podstawą roszczeń z art. 24 § 1 kc jest sama tylko bezprawność działania sprawcy. Brak wyraźnej wzmianki w art. 448 kc o winie jako koniecznej przesłance roszczenia pieniężnego mógłby więc uzasadniać, prezentowane w literaturze stanowisko, że bezprawność naruszenia dobra osobistego jest konieczną, ale i wystarczającą przesłanką tego żądania. Pogląd ten nie znalazł jednak aprobaty w wypowiedziach większości autorów, którzy uznają, że art. 448 kc może znaleźć zastosowanie tylko w razie zawinionego naruszenia dóbr osobistych. Autorzy ci podnoszą, że gdyby ustawodawca chciał, aby uwzględnienie żądania pieniężnego zależało wyłącznie od bezprawności naruszenia dobra osobistego, wówczas umieściłby tę instytucję w części ogólnej prawa cywilnego (w obrębie art. 24 kc). Podzielając powyższy pogląd należało stwierdzić, że zachowaniem wywołującym szkodę, w tym wypadku niematerialną, jest więc zawinione, bezprawne działanie sprawcy, pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z powstałą szkodą.

W ocenie Sądu powód nie wykazał zgłoszonego roszczenia tak co do zasady, jak i co do wysokości.

Zgodnie z treścią art. 6 kc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Zaznaczyć też trzeba, że przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie (orzeczenie SN z 28.04.1975 r., sygn. akt III CRN 26/75).

Przede wszystkim wskazać należy, iż powód nie wykazał, w jaki sposób miałyby dojść do naruszenia jego dóbr osobistych, w szczególności, by zachowanie pozwanego było wobec niego lekceważące. Stanowisko powoda opiera się na twierdzeniu, że pozwany nie spełnił prośby powoda o spotkanie. W świetle dowodu z dokumentu przedstawionego przez pozwanego w postaci zaświadczenia (...) w W. (k.45), do którego treści J. J. się nie odniósł, należało skonstatować, że twierdzenie powoda nie opiera się na prawdzie. Co więcej, zdaniem Sądu nawet gdyby do spotkania z powodem, celem omówienia sprawy, rzeczywiście nie doszło nie stanowiło by to samo w sobie wyrazu braku szacunku wobec powoda. Takie spotkanie nie było bowiem niezbędne dla prawidłowego wywiązania się pozwanego

z obowiązków pełnomocnika. Ocena celowości wniesienia skarg – kasacyjnej oraz o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – wymaga analizy akt sprawy prawomocnie zakończonej i stanowisko powoda wyrażone w toku osobistego spotkania z pełnomocnikiem merytorycznie nic nie wnosi. Tym samym pozwany w oparciu wyłącznie o akta sprawy byłby w stanie dokonać rzetelnej oceny zasadności wniesienia skarg.

Z powyższych względów działanie pozwanego nie było ani bezprawne, ani tym samym zawinione, w związku z czym brak jest podstaw do uznania, że naruszył on dobra osobiste powoda. Nie sposób również uznać, aby działanie pozwanego spowodowało pozbawienie powoda prawa do obrony.

Na marginesie wskazać należy, iż działanie pełnomocnika wyznaczonego z urzędu wbrew oczekiwaniom reprezentowanego samo w sobie nie stanowi działania bezprawnego. W myśl bowiem art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radach prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.) radca prawny nie jest związany poleceniem co do treści opinii prawnej. Rozwinięcie tej regulacji znajduje się w załączniku do uchwały (...) (...) Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010 r. – Kodeks Etyki Radców Prawnych w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., zawierającym wewnątrz korporacyjne dyrektywy wykonywania zawodu radcy prawnego. Zgodnie z art. 11 ust. 2 Kodeksu radca prawny, wykonując zawód, obowiązany jest zawsze kierować się prawem. Żadne okoliczności pozaprawne, nie mające bezpośredniego związku z obiektywnie ocenionym stanem faktycznym sprawy, albo wyrażone przez kogokolwiek polecenia, czy wskazówki, nie zwalniają radcy prawnego z obowiązku rzetelnego i uczciwego wykonywania czynności zawodowych. Z kolei ust. 3 stanowi, iż od radcy prawnego wymaga się nieulegania wpływom – zwłaszcza tym, które mogą wynikać z jego osobistych interesów lub nacisków z zewnątrz. Radca prawny powinien unikać wszelkich ograniczeń własnej niezależności i nie może odstępować od zasad etyki w celu spełnienia oczekiwań klienta, sądu lub osób trzecich.

Tym samym nie może zarzucać pełnomocnikowi wyznaczonemu z urzędu podjęcie czynności zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa, lecz sprzecznej z oczekiwaniami reprezentowanej strony, o ile decyzja pełnomocnika wynika z rzetelnie przeprowadzonej analizy. Zgodnie z art. 6 kc ciężar dowodu, by ta ostatnia okoliczność nie miała miejsca, spoczywa na powodzie i nie została w toku niniejszego postępowania wykazana.

Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne i prawne Sąd oddalił powództwo na podstawie art. 448 kc a contrario w zw. z art. 24 § 1 kc a contrario, o czym orzeczono w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc. Powód, który był zwolniony od kosztów sądowych w całości, przegrał proces, wobec czego został zobowiązany do zwrotu stronie przeciwnej poniesionych przez nią kosztów procesu, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, których wysokość ustalono na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 461), powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Na zasądzone koszty składały się również koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym toczącym się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu (sygn. akt II Cz 1180/15) w wysokości 900 zł. Zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 1 wskazanego wyżej rozporządzenia, stawki minimalne za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym wynoszą przed sądem okręgowym – 25% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam radca prawny – 50% stawki minimalnej, a w obu przypadkach nie mniej niż 60 zł. Zgodnie z § 6 pkt 6 rozporządzenia stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 50.000 zł do 200.000 zł – 3.600 zł. W związku z tym, iż wartość przedmiotu sporu wynosi w sprawie niniejszej 70.000,00 zł, Sąd przyznał pełnomocnikowi powoda kwotę 900 zł tytułem zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)